

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Dato: 6. maj 2014
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Thomas Højgaard
Sagsnr.: 2014-0035-0223
Dok.: 1108958

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AN, AO, AP, AQ og
AR
fra Folketingets Retsudvalg den 6. maj 2014

Samrådsspørgsmål AN:

”Vil ministeren redegøre for forløbet omkring Københavns Politis interne rapport om grænsekontrol, der blev afgivet i marts 2012, herunder baggrunden for rapportens tilblivelse?”

Samrådsspørgsmål AO:

”Vil ministeren oplyse, hvordan det kan gå til, at man har været bekendt med problemerne med grænsekontrol i flere år uden at skride til handling?”

Samrådsspørgsmål AP:

”Vil ministeren redegøre for, hvorfor Folketingets Retsudvalg ikke er blevet oplyst om rapportens konklusioner, når nu udvalget har stillet gentagne spørgsmål om grænsekontrol i lufthavnen?”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål AQ:

”Hvad er ministerens kommentar til beskrivelsen i rapporten af Danmarks internationale forpligtelser omkring kontrol i lufthavnen og de mangler der anføres?”

Samrådsspørgsmål AR:

”Vil ministeren sikre, at rapportens konklusioner bliver ført ud i livet?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

[Indledning]

1. Tak for det, formand, og tak til hr. Peter Skaarup for at indkalde til samrådet, som følger i kølvandet på det fokus, der igennem længere tid har været på kontrollen i Københavns Lufthavn.

Jeg vil gerne starte med at benytte lejligheden til at takke udvalget for god ro og orden under vores fælles besøg i Københavns Lufthavn den 20. februar i år. Det er mit indtryk, at I – ligesom jeg – fik et godt indblik i politiets arbejde i lufthavnen.

Samrådet i dag vedrører som bekendt en specifik rapport udarbejdet af Københavns Politi.

Den mere generelle debat om kontrollen i lufthavnen må derfor afvente den kommende forespørgselsdebat, som Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservativt Folkeparti har indkaldt til den 26. maj 2014.

Alligevel vil jeg gerne indledningsvis slå fast, at regeringen lægger stor vægt på, at der gennemføres en effektiv kontrol af bl.a. udlændinge ved Danmarks grænser og bekæmpelse af den kriminalitet, der knytter sig til ulovlig indrejse.

Derfor har regeringen med tilfredshed noteret sig, at der i denne regeringsperiode *er* sket en styrkelse af kontrolindsatsen i lufthavnen.

Det gælder både i forhold til flyankomster fra Schengenområdet og i forhold til kontrollen ved den ydre grænse, som dette samråd handler om.

Som den daværende justitsminister redegjorde for på et samråd om emnet i november sidste år, er der iværksat en række tiltag i Københavns Lufthavn til bekæmpelse af ulovlig indrejse og tilrejsende kriminelle.

Og jeg er helt enig med min forgænger, når han på samrådet sidste år understregede denne regerings villighed til at udnytte de kontrolmuligheder, vi har, bedst muligt.

Når det er sagt, så er det samtidig vigtigt for mig også at understrege, at tilrettelæggelsen af politiarbejdet i Københavns Lufthavn først og fremmest er et ledelsesmæssigt ansvar hos Københavns Politi.

Og jeg har tillid til, at politiet er kompetente til at træffe de nødvendige beslutninger for at sikre en moderne og effektiv kontrol i Københavns Lufthavn inden for de fastlagte økonomiske rammer.

2. Rapporten, som vi skal drøfte i dag, er sendt til udvalget som bilag til besvarelsen af spørgsmål nr. 754 (Alm. del) stillet af Retsudvalget den 17. marts 2014.

Justitsministeriet ses først at have modtaget Københavns Politis rapport den 25. april 2014. Så for at kunne give jer det fulde overblik, har det været nødvendigt at bede Rigspolitiet om at bidrage til besvarelsen.

I mit svar på spørgsmål nr. 713 (Alm. del) stillet af Retsudvalget den 12. marts 2014 har Rigspolitiet i detaljer beskrevet baggrunden for rapporten, dens konklusion og politiets efterfølgende opfølgning.

Den følgende gennemgang vil i vidt omfang være en gengivelse af denne besvarelse.

[Baggrund for rapporten]

3. Rigspolitiet har om forløbet omkring den interne rapport oplyst følgende.

Rapporten udspringer af en reorganisering af Københavns Politi i 2009-2010, som omfattede en sammenlægning af Station Amager og Station Lufthavnen.

Politiet havde i forbindelse med reorganiseringen fokus på at opnå effektiviseringer og en mere fleksibel tjenestepålægning i Københavns Lufthavn. Formålet hermed var bl.a. at skabe et bedre arbejdsmiljø og mindre sygefravær blandt politiets personale.

I efteråret 2011 besluttede Københavns Politi at undersøge, om politiet med fordel kunne anvende civile paskontrollører til at varetage en del af grænsekontrollen i Københavns Lufthavn.

Det førte i januar 2012 frem til udarbejdelsen af den omtalte rapport.

Københavns Politi fremsendte rapporten til Rigspolitiet i marts 2012 med henblik på en drøftelse.

[Rapportens konklusion]

4. I rapporten vurderede en intern projektgruppe – som bestod af medarbejdere fra Grænsekontrolafdelingen i lufthavnen og faglige repræsentanter inden for området – at Københavns Politi ville kunne opnå en effektiviseringsgevinst ved at ansætte civile paskontrollører til at stå for den såkaldte ”første linje-kontrol” i lufthavnen.

”Første linje-kontrol” er den indledende minimumskontrol af rejsende – den der foregår ved kontrolboksene. Her vurderes det, om en person skal udtages til en mere indgående kontrol – også kaldet ”anden linje-kontrol”.

I rapporten foreslås det, at ”første linje-kontrollen” udføres af civile paskontrollører, mens ”anden linje-kontrollen” udføres af politibetjente.

En sådan opdeling kan have den fordel, at politipersonalet – i stedet for at bruge tid på rutinekontrol – kan fokusere på den mere specialiserede kontrol af de rejsende.

5. Den interne rapports anbefaling om at overveje civile paskontrollører var bl.a. motiveret af, at der på tidspunktet for rapportens udarbejdelse var problemer med den praktiske udførelse af paskontrollen – dette skyldtes navnlig lufthavnens fysiske indretning.

Schengenevalueringskomiteen havde således i forbindelse med en inspektion gjort politiet opmærksom på, at der manglede faciliteter til at gennemføre interviews i kort afstand fra ”første linje-kontrollen”.

Komiteen påpegede, at rejsende af og til måtte vente på at blive interviewet i nærheden af ”første linje-kontrollen”, og at der formentlig ville blive gennemført flere interviews, hvis de fysiske rammer var til stede.

Desuden blev der i rapporten peget på den mandskabs- og uddannelsesmæssige situation i lufthavnen som et problemområde.

[Opfølgning på rapporten – civile paskontrollører]

6. Så vidt om indholdet af rapporten. Nu vil jeg vende mig mod spørgsmålet om, hvad der fra politiets side er blevet gjort for at følge op på rapporten?

Først vil jeg gennemgå politiets opfølgning på anbefalingen om at ansætte civile paskontrollører. Derefter politiets opfølgning på rapportens bemærkninger om den praktiske udførelse af paskontrollen.

Rigspolitiet har oplyst, at Københavns Politi – i lyset af rapporten – iværksatte et projekt for at vurdere muligheden for at anvende civile paskontrollører.

Projektet blev igangsat i april 2012. Projektet vedrørte ikke alene paskontrollen, men også muligheden for at bemane alarmcentraler helt eller delvis med civilt ansatte.

Opgaven var bl.a. at udarbejde stillings- og uddannelsesbeskrivelser for den nye type personalegruppe og kortlægge de løn- og aftalemæssige forhold under inddragelse af de respektive personaleorganisationer.

Projektarbejdet afdækkede visse udfordringer i forhold til at realisere ønsket om at ansætte civile paskontrollører.

Bl.a. konkluderede Københavns Politi, at ansættelsen af civile paskontrollører – hvis den ønskede effektiviseringsgevinst skal opnås – vil kræve, at der sker en generel forskydning af arbejdsopgaver mellem politiuddannede og civile medarbejdere i Københavns Politi.

Ifølge Københavns Politi er en sådan forskydning imidlertid ikke mulig i den nuværende personalemæssige situation.

Dette skyldes navnlig to forhold.

For det første har afgangen af polititjenestemænd i Københavns Politi været mindre end forventet efter ophævelsen af den pligtige afgangsalder i 2011.

For det andet har der som led i professionaliseringen af dansk politi været behov for at mindske antallet af politiuddannede, som beskæftiger sig med administrative opgaver som it-udvikling, indkøb og HR.

Begge forhold betyder, at politiet er nødt til at afvente en naturlig afgang af politiuddannede medarbejdere, før der kan ansættes civile paskontrollører i lufthavnen – medmindre man vil forlange, at politiet skal skride til afskedigelser.

Forhindringerne betyder dog ikke, at projektet er skrinlagt, men alene at det midlertidigt er sat på stand by.

Både Rigspolitiet og Københavns Politi har således tilkendegivet, at politiet vil tage spørgsmålet om civile paskontrollører op igen, så snart personalesituationen hos politiet giver mulighed for det.

[Kendt problemstilling for udvalget]

7. I forhold til samrådsspørgsmål AP – som rejser spørgsmål om, hvorfor udvalget ikke har været inddraget i denne problematik – vil jeg gerne understrege, at det omtalte projekt og de udfordringer, der er forbundet med at ansætte civile paskontrollører i Københavns Lufthavn, er velkendt stof for udvalgets medlemmer.

Allerede i oktober 2012 som svar på spørgsmål nr. 41 (Alm. del) stillet af Retsudvalget den 5. oktober 2012 blev udvalget orienteret om, at politiet – bl.a. på baggrund af den omtalte rapport – havde besluttet at etablere et projekt om muligheden for at anvende civile medarbejdere i paskontrollen i Københavns Lufthavn.

Desuden blev udvalget i november 2013 som svar på spørgsmål nr. 201 (Alm. del) stillet af Retsudvalget den 25. november 2013 oplyst om, at det for tiden ikke var muligt for Københavns Politi at foretage den forskning af arbejdsopgaver mellem politiuddannede og civile medarbejdere, som er nødvendig for at realisere projektet.

Politiets interne rapport fra 2012 indeholder altså ikke nye og uudforskede snuptagsløsninger, som uden videre kan gennemføres. Og altså heller ikke løsninger, som har været udvalget ubekendt.

[Opfølgning på rapporten – praktisk udførelse af paskontrollen]

8. For så vidt angår rapportens bemærkninger om lufthavnens fysiske indretning har Københavns Politi oplyst, at der allerede tilbage i slutningen af 2012 blev nedsat en arbejdsgruppe, som efterfølgende kom med forslag til indretning og etablering af lokaliteter til interviews af rejsende.

Lokalerne blev indviet i midten af 2013, og der findes nu egnede lokaler til at gennemføre interviews i Københavns Lufthavn.

Problemstillingen vedrørende de manglede faciliteter til at gennemføre interviews i kort afstand fra ”første linje-kontrollen” – som blev bemærket af Schengenevalueringskomiteen – er altså løst.

Ser vi på den mandskabs- og uddannelsesmæssige situation i lufthavnen, er der også sket flere ting.

Københavns Politi har oplyst, at politiet har besluttet at gennemføre en ekstraordinær styrkelse af ledelsen af Grænsekontrolafdelingen i lufthavnen.

Det indebærer, at afdelingen bliver en selvstændig enhed med egen ledelse, som refererer direkte til den øverste politioperative ledelse i Københavns Politi.

Afdelingen kommer til at høre under en nyetableret specialenhed ledet af en politiinspektør. Specialenheden skal styrke det organisatoriske og ledelsesmæssige fokus på specialiserede opgaver såsom grænsekontrol.

Som følge af grænsekontrolarbejdets stigende kompleksitet har Københavns Politi desuden besluttet at tilknytte et øget antal faglige koordina-

torer til området. De faglige koordinatore skal bl.a. bidrage ved ”anden linje-kontrol” – den mere indgående kontrol.

Målet er at øge fagligheden og løfte kvaliteten af kontrollen.

Alle disse initiativer er helt nye og er netop blevet – eller bliver aktuelt – implementeret af Københavns Politiet.

Herudover blev der – som led i styrkelsen af politiindsatsen i Københavns Lufthavn – allerede ved årsskiftet ansat en politiinspektør som øverste chef for Grænsekontrolafdelingen.

[Afrunding og fremadrettede overvejelser]

9. Jeg håber, at jeg med denne gennemgang har givet udvalget et dækkende billede af indholdet af og forløbet omkring Københavns Politis interne rapport om grænsekontrol.

Og jeg er naturligvis tilfreds med at kunne konstatere, at politiet har ageret i sagen.

Ikke mindst fordi handling – og navnlig velovervejet handling baseret på politiets erfaringer – er afgørende i forhold til den fremtidige bekæmpelse af ulovlig indrejse og tilrejsende kriminelle.

Vi skal hele tiden blive klogere på kontrollen i lufthavnen. Lære af vores egne og andres erfaringer. Holde øje med, om noget kan gøres smartere.

Kun på den måde kan politiet finde frem til de helt rigtige løsninger i deres løbende bestræbelser på at optimere kontrollen i Københavns Lufthavn. For gode løsninger er desværre ikke altid nok.

Vi skal anvende ressourcerne bedst muligt og må derfor stille krav om, at politiet løbende optimerer processerne og finder den bedste, smarteste og mest effektive måde at løse problemerne på.

Og det synes jeg, at politiet har bevist, at de er i stand til:

- Københavns Politi har taget en ny analysebaseret tilgang i brug ved kontrollen i lufthavnen. Bl.a. så der sker opdeling af flyankomster i lav- og højrisikogrupper.
- En dansk dokumentekspert har været udstationeret i Italien fra december 2013 til januar 2014, og samarbejdet med udvalgte flyselskaber er intensiveret.
- Og kontrolvirksomheden i lufthavnen er også rent kvantitativt forbedret.

Det er resultater som disse, der skal til i forbindelse med politiets vedvarende arbejde med at bekæmpe ulovlig indrejse og tilrejsende kriminelle.

TAK